

ДЕЦАТА НА УЛИЦАТА

Розалия Кузманова-Карталова

Светът днес, разтрисан от нови войни, болести, глад, безработица, е сериозно обезпокоен по отношение благополучието на децата, които са надеждата и залогът за просперитета на нациите и за прогреса на обществото въобще.

Социално-педагогическите идеи са пряко или косвено отражение на обществените инициативи и/или бездействието на институциите. Нуждите на реалния живот изискват определени стратегии за подпомагане на нещастните деца и семейства, които по обективни причини не могат да се възползват от благата на деня.

След 90^{те} години, когато проблемът за безпризорните деца в България се възражда, броят им застрашително нараства. Без подслон, без храна и дрехи, те търсят своето оцеляване на улицата. Можем да ги видим на всяко по-оживено място – на гарите и автогарите, на пазарите, площадите или светофарите – с протегнати ръце, немарливи и недохранени. Може да се каже, че броят им расте за сметка на оказваната помощ към тях.

Статистиката представя, ужасяващи за една цивилизована страна, резултати: между 3000 и 5000 деца в България живеят на улицата; 17 от 1000 деца умират преди да навършат 5 години; страната ни е на второ място по детска смъртност в Европа; 35 000 живеят в домове за сираци, а 45 000 отпадат от училище поради финансови затруднения (12). Това са реални показатели за степента на пасивност на обществото по отношение на децата в неравностойно социално положение.

С настоящото изложение **се цели** да се направи социално-педагогически портрет на децата, живеещи на улицата и да се анализират различни модели за помощ към тези деца.

Децата на улицата са категория от т.н. “бездомни деца”. Според УНИЦЕФ, бездомните деца се обособяват в две групи:

- Деца от улицата – деца, които работят на улицата, но нощуват в къщи.
- Деца на улицата – които живеят и спят на улицата (6, 54).
- В последно време се формира и трета категория бездомни деца – които живеят със семействата си на улицата.

Анализът, предложен в тази статия, е насочен към децата на улицата. Подходът се дължи на основанието, че тези деца живеят единствено в условията на уличната среда и търпят всички рискове на бездомничеството – сами търсят храната си и са принудени самостоятелно да се справят с предизвикателствата, на които са изложени там.

Това положение предполага, че статусът на тези деца ще бъде различен от този на децата от улицата, които поне имат покрив над главата си през нощта и тези, които дори да живеят на улицата, все пак са със семейството си и в критичен момент имат някого до себе си.

Произход на децата на улицата

Много изследователи констатираат, че голяма част от скитащите младежи и бездомни деца произхождат от нестабилни семейства. Те са предимно деца от малцинствен произход, неграмотни, с отклонения в социалното и психическото развитие.

Най-онеprawданите измежду семействата, изоставят децата си на улицата, тъй като не са в състояние да се грижат за тях. Понякога подрастващите сами бягат от тягостната семейна атмосфера, да намират за своето оцеляване на улицата. В други случаи, децата търсят възможности за самостоятелен живот, който най-често се реализира в условията на уличната среда (8, 16).

Известно е, че ако детето остане дълго време без достатъчно грижи и интерес от страна на родителите, лошата приятелска среда и примерът на “другите” могат да деформират безвъзвратно неговата душевност. Обикновено родителите и учителите късно разбират за неестествения начин на живот на детето, защото то в изобретателността си успява да ги заблуди, което затруднява навременното му реинтегриране в семейни условия.

Причини за живот на улицата

Причините за бездомността при децата са различни. Едни се намират у самото дете – в неговата особена душевна нагласа, други в семейството, трети в социалната среда, а понякога в личността и в средата (1, 55). Те се проявяват в зависимост от предпоставките и условията за реализирането им. Най-общо причините могат да се диференцират като личностни, семейни и социални.

Към **личностните** спадат – стремежът към свободен живот и независимост при децата; бездомността, като форма на протест.

Семейните включват – ограниченията в пренаселените домове, ниски и недостигащи доходи, сексуално насилие, малтретиране, постоянни конфликти, пиянство на родителите.

Социалните могат да се проследят в няколко аспекта:

- пасивността на обществото към благополучието на децата и семействата;
- недостатъчна функционалност на институциите за социално-педагогическа помощ – лоша координираност, слабо взаимодействие, работа по случаите “на парче”; устройството на законодателната система слабо обслужва такъв тип деца – противоречиви и стари закони, липса на закони (например, след двегодишно съществуване на Отделите за закрила на детето, все още няма правилник за дейността им), тромавост на законодателната уредба.

Една от важните социално-педагогически институции, която се явява и като един от факторите за живот на улицата, е училището. На пръв поглед парадоксално, но в действителност е факт, че много ученици бягат от училище, поради невъзможност да се справят с поставените задачи там. Децата се страхуват от ученето, тъй като мислят, че то е непосилно за тях.

Пренебрежителното отношение от страна на съученици, подсилва и без това минималната увереност в способностите им. Учителите понякога провалят дори и малкото старание на децата, като демонстрират отношението си към това, че са различни или по-трудно податливи. Ако бъдат поставени в учебни условия, мислите на децата на улицата са далеч от работата в часа и истинско “чудо” е, ако вземат участие в нея.

Отпадането от училище е провокирано от лошите или липсващите условия за подготовка на уроците. Това формира у децата чувство за различност, въздейства върху самооценката и самочувствието им, което от своя страна води до търсене на изява в алтернативна среда. Може да се каже, че социалното развитие на децата е белязано от начина им на живот.

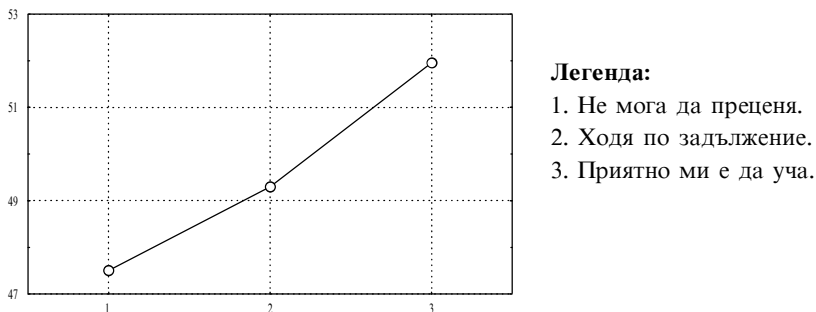
При изследване на 330 ученици от общообразователни училища в гр. В. Търново по отношение тяхната преценка на времето, прекарано в училище, се отчита, и то със значим ефект ($F=5.325$; $p=0.005$), че колкото от по-бедни семействата са децата, толкова по-слабо е желанието им за учене – всъщност някои от тях или не могат да преценят ползата на времето прекарано в училище, или смятат, че ходенето на училище е загуба на време. Различно е положението при деца, които са материално обезпечени – те декларират удоволствие от ученето. В Таблица

№ 1 са представени отговорите на въпроса “Как преценявате времето, прекарано в училище?”.

	нисък МС			среден МС			висок МС		
	общо	момичета/ момчета		общо	момичета/ момчета		общо	момичета/ момчета	
1. Не мога да преценя	36.9	46.8	29.2	28.1	29.7	26.7	19.4	22.7	15.1
2. Ходя по задължение	23.2	28.1	19.5	33.7	24.3	41.8	22.0	22.7	21.2
3. Приятно ми е да уча	32.8	18.7	43.9	33.7	44.5	24.4	50.6	52.2	48.4
4. Загуба на време	6.8	6.2	7.3	4.3	1.3	6.9	7.7	2.2	15.1

Таблица № 1

На фигура № 1 са показани средните нива на материалния статус, според предпочетените отговор, на въпроса “Как преценявате времето, прекарано в училище?”. Отговор 4 е изключен, поради малкия брой посочили го.

Фиг. 1. Диаграма на разсейване на средния материален статус, според различните отговори ($F=5.325$; $p=0.005$)

Изхождайки от позицията, че децата от семейства с нисък материален статус биха могли да се окажат потенциална рискова група за живот на улицата, може да се направи предположението, че животът в училище, знанията, които се получават в него, започват да губят мотивационната си стойност за такива деца, още докато те посещават училище. Това е и предпоставка за формиране на недоверие към институцията “училище”.

Много изследвания сочат, че децата на улицата са невярващи по отношение на всякакъв вид помощ, скептични са към всякакъв тип

институции (2, 51). По данни от проучване сред деца, които са били настанявани в различни институции, включително и в такива за принудително задържане, се установява, че голяма част от тях изразяват отрицателно отношение и омраза към такива “потискащи” места, като при много от тях това е предпоставка за превръщането на невинните деца в престъпници (4, 37). Децата на улицата и по други причини не обичат институциите – те им напомнят за затворената общност на семейството, от което те обикновено бягат.

За по-висока резултатност, помощта, която се оказва – раздаване на храна и дрехи, оказване на медицинска помощ, обучаване в социални умения и пр., би трябвало да е съобразена с детското желание за независимост, с равнището на развитие на способностите им и с техните гледни точки. За това ще спомогнат утвърждаващите се “неинституционални” реакции – алтернативни форми на помощ за бездомни деца.

Социални и психолого-педагогически характеристики на децата на улицата

За да се подходи към помощ за децата на улицата, би трябвало да се познават добре както техните проблеми, така и причините, които са ги породили, да се отчита влиянието специфичните условия, при които живеят те. От значение са също и различните форми на въздействие, които им предлага животът на улицата и не на последно място, влиянието на специалистите, работещи с тях.

Всичко това се проектира индивидуално върху децата, което предопределя и нуждата от прилагане на диференцирани програми за работа с тях. Все пак, могат да се очертаят някои по-обща характеристики, които отличават децата на улицата.

Външен вид:

- с лоша хигиена;
- облечени в “дрипи”, понякога дори предизвикателно;
- немарливи; необезпаразитени.

Психологически статус:

- концентрирането на вниманието върху средствата за оцеляване прави трудно съсредоточаването;
- обременени са от ранна депривация и от различни зависимости; при някои се наблюдават фобии; изпитват страх от бой и насилие от служителите на учрежденията, страх от невъзможност да се справят с поставените и задачи;
- голяма част от тях от рано осъзнават, че са различни, което предизвиква висока степен на дразнимост;

- демонстрират голяма разсеяност и често не разбират обясненията от пръв път;

- силно чувствителни са на отношението на възрастните към тях.

Социално-поведенчески статус:

- децата изпитват недоверие към властите и институциите;
- изградили са поведение на самозащита;
- периодично участват в дребни престъпления – понякога без нужда, понякога заради групата;

- отговарят с искрени усилия за установяване на контакти;
- тъй като нямат социалния опит на другите деца, изостават в развитието си;

- често не могат да се справят с на пръв поглед елементарни неща (например да се обадят по телефон);

- нивото им на учебна готовност е ниско, тъй като живеят в коли, на гарата или в парка;

- наркоманната или алкохолната зависимост на родителите понякога се превръща в норма за бездомните деца;

- приели своята свобода и независимост, те трудно се задържат дълго време в училище и не могат да отговорят на поставените им изисквания.

Улицата създава предпоставки за реализиране и на **престъпни прояви сред децата**. От три до осемнайсет години уличните хлапета се скитат в големите градове, досаждат на минувачите и са готови да напакостват на някого. Бродейки по улиците, те безгрижно очакват да пораснат и да се замислят едва тогава дали да променят начина си на живот, или да продължат по пътя на престъпността, подготвени от продължителната улична практика.

Един от най-добрите начини за овладяване на проблема е **обхващането и записването на бездомните деца в училище**. Това е изключително трудно, защото те не фигурират в регистрите и не могат да бъдат идентифицирани. Работата по този въпрос е спешна и неотложна, за да се помогне на децата да се развият като личности, а и да се предпази обществото от такива акумулиращи негативни социални явления.

В развитите страни, където проблемът е по-стар, все още не са намерени най-добрите стратегии за справяне с проблема “бездомни деца”, не са реализирани обхватни национални програми. Разчита се главно на частни инициативи и на програми, реализирани от неправителствения сектор.

Подходи за атакуване на проблема

В САЩ, около десет години след като е приет законът “Стьюърт Мак Кини” за помощ на бездомните деца, училищата и други обществени институции все още търсят най-адекватните методи за адаптиране на децата към по-различен начин на живот, отколкото те водят. Констатациите до този момент са, че субсидиите по закона са твърде малки, за да се създаде обхватна програма. В резултат на това скитачите, изоставени от родителите си деца и деца на бездомни семейства се изплъзват от безопасната зона и се превръщат в рискова група (2, 50).

По официални данни, въпреки немалкото реализирани дейности за благополучието на децата в САЩ, само за една година (1996) се отчитат следните потресаващи данни:

- 1 000 000 деца са избягали от семействата си – главно заради насилие, упражнявано върху тях от родителите им или от други възрастни (включително сексуално);
- от големия брой деца сред избягалите, насилени сексуално, 83% идват от бели семейства;
- 150 000 деца са документиращи като “изчезнали”;
- 50 000 от изчезналите просто се “изпаряват”, като възрастта им е в диапазона от 1 до 14–15 години.

Според “Ню Йорк Таймс” някои от тях са мъртви, като се предполага, че това са половината от децата, погребвани годишно с условните имена “Джон” или “Джейн”, като неидентифицирани трупове.

- 1 000 000 и повече деца се намират в сиропиталища, възпитателни училища и затвори за възрастни. Голяма част от тях са арестувани за дребни нарушения или пък изобщо не са извършвали такива и са затворени без присъда. Обикновено това са деца от бедни семейства (5).

Въпреки че в социално-икономическо отношение САЩ е силно развита страна, данните от изследването сочат, че и там се изписват с голямо число цифрите, разкриващи детската нищета и онеправданост. Наложително е поставянето на въпроса “Каква ще е съдбата на такива деца в страни, които са претърпели или изтърпяват в момента социални, икономически или военни катаклизми?!”.

Ако се разгледа ситуацията в **Афганистан**, може да се каже, че след последната война там, броят на бездомните деца рязко се е увеличил и това се очертава като един от приоритетните проблеми на страната. След войната 5000 училища са били разрушени, и въпреки че 30% от тях днес функционират и вече около 3 000 000 деца посеща-

ват училище, все още много от подрастващите остават на улицата. За ограничаване броя на бездомните деца и за предотвратяване на последствията от живота на улицата, се въвеждат обществени инициативи като “Грижа за бездомните деца в Афганистан”. За разрешаването на този въпрос се разчита главно на подкрепа и помощ от международната общност.

Поради невъзможността да бъде овладян проблемът чрез традиционните институционални грижи, в много страни се въвеждат неинституционални модели за помощ. Те са провокирани от необходимостта да се реализира по-добра алтернатива в подкрепа на бездомните деца. Тези модели се използват с презумпцията за разграничаване на помощта, насочена към децата на улицата, от традиционните дейности в приюти, домове, специализирани училища.

В Латинска Америка, където проблемът е също с големи измерения, като форма на неинституционални грижи се обучават “възпитатели на улицата”. Те установяват контакт с бездомните деца и се сприятеляват с тях. Предлагат им различни услуги, като първа помощ или медицински грижи. Информират ги и ги насърчават да посещават специализирани центрове, в които се предлага храна, възможност да зашият и изперат дрехите си, да получат съвет или да починат, както и да бъдат информирани за работни места, които не са опасни за здравето им.

В Гватемала например действат различни организации за подпомагане на бездомни деца. Една от тях е Escuela da la Calle (EDELAC). Организацията работи с три групи деца, нуждаещи се от специфична помощ. При определени обстоятелства, те могат да преминават от една група в друга. На децата се осигурява финансова и социална подкрепа, съобразно индивидуалните им потребности.

Първата група това са **уличните деца** – малтретирани или пре небрегвани в домовете си и вследствие на това избягали на улицата или изоставени там от родители или роднини. Рисковете на улицата – наркотици, физическо или сексуално насилие – ги принуждават да prostituират или да работят неподходяща за възрастта им работа. Много от тях се пристрастяват към лепила или към други медикаменти и се оказват неспособни да се върнат в домовете си.

Тези деца не могат лесно да се приобщят към структурата на груповия дом, което се дължи на факта, че когато едно дете прекара повече време на улицата то изживява по-дълбоки емоционални и поведенчески проблеми.

Организацията се грижи за нуждите на децата, свързани със здравето, осигуряване на облекло, обувки, хигиенни средства, осигуряват се своевременно хранителни продукти и прочие. Те се настаняват в подходящото време и на необходимото място за получаване на образование и обучаване в определена професионална дейност.

Втората група това са друг тип улични деца — някога живели на улицата, просили, дишали лепило, но вече **рехабилитирани**. Те или са върнати в домовете си, или са настанени в други семейства, където живеят като здрави подрастващи. Вече не вземат наркотици, посещават училище и се адаптират към живота в семейната среда. Тези деца също се нуждаят от подходящи инициативи, от индивидуално внимание в училище и семейството, за да успеят да се интегрират по-добре в новата среда и да живеят с любов и дисциплина.

Организацията осигурява месечна стипендия за семействата, като покриват повечето разходи на децата, грижат се също за здравето и образованието им. Семействата и/или децата се посещават най-малко три пъти в месеца от социален педагог или психиатър за насърчване на техния продължителен прогрес и за обсъждане на проблеми. Организира се и свободното време на подрастващите, чрез което се поддържа и развива приятелството сред тях.

Третата група това са **деца, изложени на голям риск** – подрастващи от 7 до 15 години, които живеят със семействата си, но са изложени на опасността да излязат на улицата. Предпоставките, които биха могли да ги накарат да излязат на улицата или да бъдат отхвърлени от своите семейства, са свързани с вътрешно семейни проблеми, като разбити семейства, алкохолизъм при родителите, малтретиране на децата или пренебрежение към тях (11).

В **Холандия**, където постъпването в училище става при навършване на 4 години, специалистите са установили, че ако децата произхождат от неблагоприятна социална среда, всяка година непрекарана в училище намалява шансовете им за училищен успех и съответно съдейства за ограничаване на естественото развитие на децата (10, 53). Така поставен проблемът говори за “произвеждането” на огромно количество непълноценни за себе си и за обществото личности.

При изследване, проведено в **Русия**, в рамките на програма IPES – Международна програма за ликвидиране на детския труд, се потвърждава, че проблемът с децата на улицата не може да има лесно решение, не само по отношение желанието на работодателите да ограничат експлоатацията на детски труд, но също и по отношение бързата реадап-

тация на децата от “уличния” живот към този на семейството или институциите. Веднъж попаднало на улицата, детето бързо усвоява алтернативната ценностна система и “работата” там става за него необходимост. В резултат на това, не всички деца са готови да изоставят уличната среда, даже и при случаи, ако им се предложат други, по-достойни условия за живот.

При проучване, проведено в Москва, с деца, живеещи и работещи на улицата, 72% от всички анкетирани заявяват желанието си да работят досегашната си работа (т.е. на улицата) и не повече от една четвърт улични деца виждат някаква алтернатива на своя предишен начин на живот. Мнението на децата за тяхното жизнено устройство позволява да се направи изводът, че подрастващите много по-лесно се оказват на улицата и се увеличат в уличната работа, но значително по-трудно е да бъдат изведени от там.

Децата, вкусили уличния живот, трудно се реадaptират към семейството или институцията. Затова за решението на проблема в цялост – за създаване на условия за предотвратяване попадането на децата на улицата – усилията трябва да се насочат преди всичко към превантивна работа с рисковите групи деца и с техните семейства. Притеснението на специалистите е да не се толерира мисленето, че “да си беден и облечен в дрипи е начин да се печелят пари”, тъй като децата добре знаят, че просията е изгоден бизнес, макар и свързан с множество рискове.

В България днес се осъществяват немалко частни и по-малко държавни инициативи за помощ и адаптиране на бездомните деца към по-добър начин на живот.

Държавна беше инициативата за откриване на приюти за безнадзорни деца, но тя като че ли се изчерпа с издаване на Постановление № 252 на Министерския съвет от 22.XII.1995 г. (ДВ бр. 2 от 1996 г.) за учредяването на тези институции. Към днешна дата много от приютите са на кръстопът по отношение на оцеляването си, тъй като грижата по финансирането и материалната база на първо място бе предоставена на недържавни институции, юридически и физически лица и чак тогава на държавата.

Към 1995 г. са създадени приюти в общините София, Бургас, Варна, Русе, Хасково. В момента заведенията, които са ориентирани основно към децата на улицата, са 10 – две в София, в Бургас, Варна, Габрово, Пловдив, Русе, Сливен, Стара Загора и Хасково. Една част са приюти, други – дневни центрове, а трети са по-скоро фамилни домове. За създаването им спомагат различни институции – Фондация “Свободна и демократична България”, Български червен кръст, Фондация “Самаряни”,

Католическа организация “Каритас”, Сдружение “Гаврош”, Общинска служба за социално подпомагане – Пловдив и Социални грижи – Хасково.

Един от първите центрове за работа с безнадзорни деца е Центърът “Вяра, надежда и любов”, открит през 1995 г. Той работи като денонощен приют за деца от улицата, като престоят в него е добровolen. В приюта децата получават легло, храна, медицинско обслужване и много внимание от страна на работещите с тях.

Целта на престоя в Центъра е детето да пребивава на сигурно място, както и да се търсят начини за по-трайното му устройване. На децата, дошли в приюта, се издирват родителите, настойници, роднини, а ако е избягало от детско заведение, се проучват институцията и причините за бягството му. В много случаи се издават несъществуващи до момента документи за самоличност. Предлагат се варианти на детето за организиране на бъдещето му, като в повечето случаи то е свободно да прецени, дали да приеме или да отхвърли предложенията.

На пребиваващите в приюта се дават възможности за занимания в дейности като: музика, шев и кройка, дърводелство, начална училищна грамотност. Организирант се временни ателиета – балет, театър и др. Подобно е организирана дейността и в другите приюти в България.

В София е изграден Дневен център за децата на улицата, където се предлагат баня, обезпаразитяване, чисти дрехи, топла храна, условия за ношуване на най-малките и застрашени от рисковете на улицата деца.

За по-доброто и целенасочено реализиране на грижите за децата се работи в тясно сътрудничество с различни институции: с домовете за временно настаняване на малолетни и непълнолетни, с органите на Министерството на вътрешните работи, с Министерство на труда и социалната политика, с Министерство на здравеопазването, със заведенията за деца, с много граждански организации, работещи по сходни проблеми.

За първи път в България се въвеждат **алтернативни услуги за бездомни деца** в община Сливен под финансовото обезпечение на Световната банка. Целта е да се отклоняват децата от приюти и социални заведения и да се търсят приемни семейства за тях. Министерството на труда и социалната политика сключва договор с общината за изграждането на три важни социални структури: Център за обществена подкрепа – като събирателен пункт за децата в бедствие; Център “Майка и бебе” – за оказване на финансова и юридическа подкрепа на родилки, за да

не изоставят децата си; Център за деца на улицата – за подпомагане бездомните с храна и подслон.

В България съществува и Национален информационен център по проблемите на безнадзорните деца. Той е създаден от Фондация “Свободна и демократична България” през април 1997 г. по проект, финансиран от програма “Демократична мрежа”.

Фондацията започва дейността си по програма “Деца на улицата” през 1993 г. в София. Първите две години са базирани на “улична работа” – раздаване на храна, дрехи, обувки, първа медицинска помощ, но главната цел е запознаване с децата, с техните проблеми, създаване на отношения на доверие между възпитателите и децата. Работата с тях очертава и потребността от реализиране на алтернативни подходи за решаване на проблемите им и разработване на специфични стратегии за помощ.

В Центъра се акцентира и върху събирането на информация за различни форми на грижа за децата на улицата, за начините на осъществяването им и за броя на контактите с тях. Той поддържа връзка с повечето организации и институции, работещи с “улични” деца, като съдейства посредничеството между тях. В него се предлага методическа помощ, както и запознаване с чуждия опит по този въпрос. Провеждат се изследвания и анализи върху проблема “деца на улицата” (9).

Не са малко инициативите за преодоляване на проблема с децата на улицата, но колкото и да се прави за бездомните деца, то никога няма да е достатъчно, ако те са все още по улиците и мизерстват, страдат и боледуват. Обществото не може да бъде спокойно за своето бъдеще, докато не се изкорени окончателно този проблем, още повече – тези деца са лицето на обществото и отразяват ценностната “извисеност” и степента на развитие на цялата цивилизация.

ЛИТЕРАТУРА

1. Герасков, М. Социално-педагогически проблеми в общественото подпомагане. С., Университетска печатница, 1946.
2. Грейсънин, Д. Обхват и обучение на бездомните (САЩ). Компас, 1997, № 3-4, 50–53.
3. Енню, Д. Бездомни и работещи деца. Наръчник по планиране. С., 1998.
4. Енню, Д. Из “Бездомни и работещи деца. Наръчник по планиране”. Компас, 1998, № 6, 7–39.

5. *Паренти, М.* САЩ във факти и цифри. Из “Dirty Truths”, City Light Books, 1996.
6. *Петрова, К.* Личности, групи и общности в ситуация на риск. Велико Търново, Фабер, 2001.
7. *Рангелова, Ем.* Педагогически проблеми на ресоциализацията на децата с девиантно поведение. С., Сомливес – ЛМ, 2000.
8. *Ромеро, Фл.* Деца на улицата. Куриер на Юнеско, 1991, 16–18.
9. *Харизанова, М.* Информационен център за безпризорни деца към Фондация “Свободна и демократична България”, 2001.
10. Холандия: Забравени от училището. Компас, 1997, № 3-4, с. 53.
11. The children EDELAS helps. Escuela de la Calle. Quetzaltenango, Guatemala, 2000.
12. <http://decata.orbitel.bg/> Гладуващите деца по света.
13. <http://breat.org/>

THE CHILDREN OF THE STREET OR
THE FACE OF THE SOCIETY

ROZALIYA KUZMANOVA

Summary

This article deals with the problem of “The children of the street”. It analyses their social background and the reasons why they live in the street. It presents socio-pedagogic portrait of these children. Its analyze strategies for solving the problem at national and world level.